

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Niedziela, dnia 13 czerwca 1915 r.

Redakcja i administracja „Nowego Kurjera Łódzkiego” mieści się przy ul. Zachodniej № 37. Interesowani do redakcji, zgłaszać się mogą od 11 po 3 po poł. i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz. Adres telegraficzny „Łódź-Kurjer”.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 3, półrocznie rb. 1,5, miesięcznie kop. 50. Za odnośnienie do domu lub przesyłką pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie. Za przesyłkę zagranicę dolicza się 60 kop. miesięcznie. Zmiana adresu 20 kop. Telefon Nr. 233.

Cena ogłoszeń: 1-sza strona 50 kop. za wiersz lub tego miejsca nadstawę 50 k., nekrologi i reklamy 25 k., ogłoszenia z wyjątkiem 15 k., ogłoszenia drobne 2 k. za wyraz. Ogłoszenia za niejawne: 1-sza strona 50 kop., reklamy po 20 kop. w tygodniu 12 kop. za wiersz lub jego miejsca w tekście 75 kop.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca za artykuły z góry całą sumę, a jedynie wystawia nie bieżące.

Obwieszczenie.

Właściciele i odpowiedzialnych kierowników zakładów całego wełnianego i półwełnianego przemysłu, następnie wszystkich innych posiadaczy, składowników i handlarzy wełną surową, wełną mytą, odpadków wszelkiego gatunku, sztucznej wełny i galgarami wełnianymi, niniejszym wzywam aby w o j e zapasy powyższych materiałów, jako też miedzi, mosiądzu i materiałów produkcyjnych, zwłaszcza oliwy w dokładnej specyfikacji podług gatunku i ilości włącznie zwolnionych zapasów podług stanu z dn. 15 czerwca 1915 wykazali i do 15 czerwca 1915 w południe g. 12 do Cesarzsko-Niemieckiego Prezydium Policyjnego „Kreis-Wirtschaft-Ausschuss” w Łodzi doręczyli. Zapasy które przy spisaniu świadomie nie będą pouane, podlegają konfiskacie. Prócz tego nałożoną będzie kara pieniężna do 5000 rubli.

Od 12 czerwca 1915 wieczorem uruchomienie wszelkich zakładów przemysłu wełnianego i półwełnianego, jak również wszelki handel aż do dalszego rozporządzenia wstrzymane być musi. Następnie zabronione jest wszelkie transportowanie towarów z jednego miejsca na drugie. Przekroczenia niniejszego rozporządzenia podlegającej tej samej karze, co fałszywe podanie materiałów zapasowych. Do spisania zapasów muszą być użyte formularze, które w „Kreis-Wirtschaft Ausschuss” Benedykta ul. 2 są do otrzymania.

Cesarzsko-Niemiecki prezydent policji
von Oppen.

Łódź, dnia 11 czerwca 1915.

**Polacy
uczcie się czytać!**

Wojna.

Z terenu wschodniego.

BERLIN, 12 czerwca. Wielka kwatery główna (Urządowo).

Nie udały się ataki rosyjskie nad Dubisą w okolicy Zoginie i Betygoia. Na północ od Przasnysza wojska nasze wykonały atak, wzięły szturmem pozycję rosyjską. 150 jeńców, kilka karabinów maszynowych i ciskaczy min.

Nad Rawką, w połowie drogi z Bolimowa do Sochaczewa wdarliśmy się do pozycji nieprzyjacielskich. Pojmano dotychczas 500 rosyjan.

Z terenu południowo-wschodniego.

Na wschód od Przenyśla położenie jest niezmiennione. Armja generała von Linsingena zaatakowała nieprzyjaciela, postępującego od północy przeciw skrzydlu jej. Zurawno, które przedwczoraj przed marszem się rosyjskich opróżniono, wzięto znowu i odrzucono przeciwnika do przyczółka pod Młyniskami na północny zachód od Zurawna i Zydaczowa. Odparto ataki nieprzyjacielskie pod Haliczem i pod Stanisławowem.

Naczelné dowództwo armii.

Na froncie zachodnim.

BERLIN, 12 czerwca. Wielka kwatery główna (Urządowo).

Odparto ataki nieprzyjacielskie w Duonen na północny wschód od Nieuport i pod Mannekdsvere na wschodnim zboczu wyżyny Loretto i przeciw Souchez. W walce z blizka na północ od Ecurie (Labyrinth) wyprawiali francuzi do ataku wczoraj dwa razy siły świeże. Popołudniu udało się wyrzucić nieprzyjaciela całkowicie z pozycji naszych. Nowy atak francuzów, wykonany wieczorem, zlamal się w ogniu artyleryjskim. Uciekający nieprzyjaciel ponosił bardzo poważne straty. Pod Serre na południowy wschód od Hebuterne przeszliśmy z naszych pozycji tylnych znów naprzód.

Naczelné dowództwo wojenne.

Zamach na Bobrińskiego?

SZIOKHOLM. Donoszą tu z Kijowa, że na wielkorządcę Galicji hr. Bobrińskiego dokonano zamachu. Nieznany sprawca dał doń na stacji Brody dwa strzały na bliską metę, lecz chybił. Ujęto go. Ma to być agitator ukraiński.

Ambasada holenderska przy watykanie.

AMSTERDAM. Parlament holenderski uchwalił większością 82 głosów przeciwko 10, mianować tymczasowego ambasadora holenderskiego przy watykanie. Minister spraw zagranicznych poruszył przy debatach kwestję votum ufności, zaznaczając, że uczyni wszystko, aby wzmocnić postawę kraju.

Plan wojenny Włoch.

O domniemanej ofensywie Włoch przeciwko Trentino pisze współpracownik wojskowy „Nieuwe Rotterdamsche Courant”.

Okręg bojowy włochów przedstawia dla atakującego niemożliwe trudności. Sam fakt, iż obecnie, po dwóch tygodniach wypowiedzenia

wojny, nie wiadomo jeszcze nic do czego armja włoska daży, upoważnia do przypuszczenia, że dowództwo włoskie nie posiada pewnego planu wojennego.

Przez politykę rządu podyktowano wojsku włoskiemu atak strategiczny i obecnie, gdy trzeba ten atak wykonać, okazuje się, że zadanie to jest nader trudne. Rząd chciał wojny, wojsko domagało się również wielka część narodu, ale czy armja chciała wojny, tego wśród zgietku agitacyjnego nie zbadano. Teraz armja powinna słuchać. A podniesienie mas znikło tak prędko, jak przyszło. Naród chce tylko wiedzieć o faktach i jest już rozczarowany z tego powodu, że armja włoska posuwa się bardzo powoli. Granica włosko-austriacka i charakter górzysty tego okręgu nie sprzyja bynajmniej atakującym. Okolica górzysta od wschodu i północy utrudnia pochód i uniemożliwia rozwinięcie akcji ze znacznymi siłami. Można by na pierwszy rzut oka myśleć, że wojskom austriackim, broniącym tej okolicy, łatwo grozić będzie niebezpieczeństwem oskrzydlenia. Pierwszą myślą musiałoby zatem być opuszczenie dziełnic. Byłoby to mylne przypuszczenie, gdyż nawet nader słabe siły, pozostawione dla obrony, mogłyby walczyć z powodzeniem.

Znowu korupcja w Sekcji zaprowiantowania miasta? Protokół.

KOPJA.

Dnia 11-go b. m. o godz. 4 pp. do biura Sekcji zaprowiantowania miasta zjawili się panowie: Józef Górecki, Ignacy Malinowski i Julian Birencwaig, przynosząc ze sobą 5 f. stoniny, zakupionej tegoż dnia w rzeźni miejskiej po kopiejek 65 kop. za funt na co okazali kwit, ostemplowany pieczęcią firmową „P.A.R.M. Fabryka wyrobów mięsnych w Łodzi” i opatrzony nieczytelnym podpisem, datowany tegoż dnia. Stonina przyniesiona do lokalu, waga 5 f., w pasekch, jak ci panowie twierdzili, jest odkrawana z polci półwieprzowych, sprzedawanych na rachunek Sekcji zaprowiantowania miasta.

Fakt ten, stoi, w związku z rozmową, jaką miał jeden z przybyłych panów, pan Julian Birencwaig z panami, H. Barcińskim i Zalewskim. — Chodziło o zakupienie dla kooperatywy „Związkowiec” jednego polcia wieprzowiny, przyczem przedstawiciel kooperatywy domagał się sprzedania mu mięsa w całości, a nie po okrojeniu stoniny. Otrzymałszy odpowiedź, że rzeźnia nie ma prawa sprzedawać oddzielnie stoniny po wyższej niż wyznaczona przez

Sekcję zaprowiantowania miasta ce nie, pan Birencwaig, w towarzystwie panów Góreckiego i Malinowskiego udał się sam na miejsce i zakupiłszy za pokwitowaniem stoninę w ten sposób udowodnił nadużycie. Pano wie ci twierdzą, że za stoninę płacili przy kasie na ostemplowane kwit tarjusz przyzeczony kwit wydarty z kwitariusza został na miejscu w magazynie. Natomiast pokwitowanie, którego kopję przytaczamy otrzymali oddzielnie.

Łódź, dn. 11 czerwca 1915.

Powyższy protokół podpisał: jako przedstawiciele Sekcji zaprowiantowania miasta Kajzerbrecht i Rosenbaum, oraz Malinowski, Górecki i Birencwaig. Prócz tego Henryk Barciński z pewnym omówieniem.

! Kopja pokwitowania otrzymanego w rzeźni przy zakupie stoniny:

Za 5 fun. stoniny po 65 kop. zapłacono rb. 3.25

11-VI 15 r. (m.p.)

T. A. R. M.

Fabryka wyrobów mięsnych
w Łodzi.

(Podpis nieczytelny.)

Kronika

— (r) **Chleb stanął.** Na prośbę łódzkiego Komitetu rozdziału chleba i mąki prezydium policyjne cenę najwyższą za chleb żytni zniżyło z 25 fen. na 20 fen. Jest to pierwszy sukces zaprowadzenia systemu kart chlebowych, który umożliwi równy i tani podział chleba dla całej ludności.

— (d) **Komitet tanich i bezpłatnych kuchni** na ostatnim swoim posiedzeniu naradził się nad wydawaniem wsparć kuchniom. Wobec tego, że Komitet główny rozporządza jeszcze kapitałem poznańskiego Komitetu, postanowiono tymczasem wypłacić kuchniom zaległe wsparcia za miesiąc maj.

— (m) **Walka z nierządem.** Jak się dowiadujemy, czynności milicji obywatelskiej publicznej zostały zawieszona. Nadzor nad prostytucją obejmuje policja niemiecka.

— (d) **Kontrola piekarzy,** sklepow będzie dokonywana przez członków Komitetu rozdziału chleba i mąki razem z magistrami cechu piekarzy. Piekarnie, sklepy, restauracje i inne powinny mieć specjalne książki dla kontroli. Do tego czasu Komitet wydał 167 piekarzom prawo na wypiek.

— (d) **Komitet robót publicznych** przy głównym Kom. ob. zawiesił swoje czynności od zeszłego piątku.

— (f) **Na zagonkach.** Kartofle na zagonkach robotniczych powychodziły i rokuja urodzaj lepszy

Dodatek

de rozporządzenia policyjnego, dotyczącego cen najwyższych, z 15 kwietnia 1915 r.

Na mocy rozporządzenia wódza naczelnego na wsechodzie, dotyczącego władzy policyjnej powiatowej dla obszarów Polski, podlegających administracji cesarsko-niemieckiej z 22 marca 1915 r. wydaję niniejszem następujące rozporządzenie policyjne jako dedatek do rozporządzenia policyjnego, dotyczącego cen najwyższych z 15 kwietnia 1915 r.

1. Cena najwyższa za chleb żytniej z 25 fen. na 20 fen. za funt polski zniżoną zostaje.

2. Niniejsze rozporządzenie obowiązuje z dniem opublikowania.

Cesarsko-Niemiecki prezydent policji von Oppen.

Łódź, dn. 12 czerwca 1915 r.

niż na gruntach prywatnych, gdzie posadzone wcześniej kartofle w części wymarziły. Brak deszczu przysporzył pracy dzierżawcom zagonków, gdyż ci którzy posadzili kapustę, lub inną ogrodowinę zmuszeni są nosić wodę o wiorstę i dalej dla podlewania zagonków. Przy tej pracy codziennie spotkać można na zagonkach setki ludzi. Na zagonkach w Widzewie, wydzielonych i obrobionych zbyt późno, zamiast kartofli zasiano hreczkę i proso. Wiele zagonków użyto jedynie pod ogrodowinę.

(g) **Łozianie w niswoli** Następujący łodzianie znajdują się w niswoli niemieckiej w Bautzen: Franciszek Pietrzykowski, Antoni Holweg, Jan Turczak, Walerjan Tuszyński, Teofil Sobolewski, Stanisław Buda, Aleksander Jędrzejowski, Władysław Muszyński, Wacław Bryszewski i Zygmunt Marks; Józef Grzelewski ze Zgierza i Leon Majewski z Częstochowy.

W baraku dla jeńców w Grünthal na Śląsku znajdują się następujący jeńcy pochodzący z Łodzi i okolic: Teodor Michel, Konstancyńska 70, Antoni Rożaluk, Bałuty, Zielona 13, Łopliński, Spacerowa 37, Aleks. Hiller, ul. Reutera 9, Bałuty Braun, Konstancyńska 20, Glasman, Michel, Szymański, Olejniczak,

Motył Józef z Brzezina, Kołacinek. nauczyciel i Robert Frost z Janowa pod Łączycą.

(s) **Tombola na rzecz Łódzki. chrześ. Tow. dobroczynności.** Zarząd Tow. poda e do wiadomości, że w VI-tym uczastku, t. na starem mieście, Bałutach i Zubarzdziu do ulicy Konstancyńskiej zbieraniem ofiar i niespodzianek, jak niemniej urzędniemi tomboi zajęli się niżej wymienieni obywatele:

- 1) F. Szymański, jako przewodniczący, 2) R. Tetziak, 3) W. Urbanowicz, 4) St. Sieciński, 5) W. Weigelt, 6) B. Hafftein, 7) J. Borowski, 8) L. Hallwitz, 9) K. Porański, 10) F. Kalenbach.

Jednocześnie Tow. serdecznie prosi wszystkich współobywateli o przychylnie przyjęcie wymienionych delegatów, gdy, spełniając swe obowiązki, kołatać będą o datki w imię miłości bliźniego.

(s) **Zaprowiantowanie Chojen.** Z chwilą wprowadzenia karty chlebowej w Łodzi podmiejskie okolice jak Choiny, Brus, Ruda-Pabjanioka, Bałuty, pozbawione zostały zakupu mąki w hurtowniach łódzkich, jak również i z powodu zakazu wywzdu takowej z sąsiednich powiatów, mieszkańcy tych przedmieść zagrożeni są brakiem chleba.

W chęci przeciwdziałania temu, odbyło się w tych dniach w Chojnach zebranie miejscowych obywateli, na którym postanowiono utworzyć Komitet obywatelski, i w tym celu wybrano 12 osób z pośród zebranych; Postanowiono dalej upoważnić ów Komitet do zajęcia się zaprowiantowaniem Chojen w niezbędne artykuły żywnościowe.

(x) **Niebezpieczne figle.** Przed kilku dniami donosiliśmy, że na kolejce zgierskiej zginął śmiercią tragiczną kilkunastoletni chłopiec, który uciekł się wagonu dodatkowego i spadł podczas biegu pociągu. Czepianie się wagonów weszło u chłopców z ulic Zgierskiej i Aleksandrowskiej w modę. Służba tramwajowa robi wszystko, co może, aby położyć kres tej swawoli, bezskutecznie wszakże. Rodzice powinni zmusić dzieci swoje do zaniechania karkołomnych figliów.

(s) **Z przytułku dla starców.** Łódzkie chrześ. Tow. dobroczynności prostuje błędnie podaną przez „Gazetę Łódzką” w numerze śródowym pod tytułem „Kandydaci do przytułku” wiadomość, jakoby coraz większa liczba starców i kalek obecnie zgłaszała się do Domu starców, jakoby 11 już zakwalifikowa-

nych i kilkudziesięciu niezakwalifikowanych, oczekiwało na przyjęcie.

W rzeczywistości liczba zgłaszających się teraz właśnie zmniejszyła się, wszyscy przyjęci zostali a niezakwalifikowanych już niema wcale na listach.

Łódzki. chrześ. Tow. dobrocz.

(m) **Czyje skóry** Wozoraj milicja aresztowała szweców Andrzeja Wolfganga (Widzewska 203) i Ludwika Czajkowskiego (Juliusza 18,) od których odebrano skóry z perzniętych pasów, z których pochodzenia nie mogli się wylegitymować. Podczas śledztwa zeznali oni, że skóry te nabyli od szynkarza Wawrzyńca Kosmali (Nawrot 53), który początkowo się wypierał jakoby sprzedał je, lecz w końcu przyznał, że kupił skóry od nieznanego mu robotnika. Dalsze śledztwo w toku.

Skóry znajdującą się w V-iej dzielnicy (róg Rozwadowskiej i Nowo Spacerowej).

(w) **Konfiskata spirytusu.** W mieszkaniu Kopelmana przy ul. Południowej nr. 19, dokonano rewizji podczas, której znaleziono wiadro spirytusu. K. tłumaczył się, iż spirytus nabył jedynie do kliniki dla położnic. Spirytus skonfiskowano.

(m) **Pożar wsi.** W tych dniach spłonęła doszczętnie znaczna wieś Kozanów, w pow. sieradzkim. Pożar powstał o godz. 10 wiecz, wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem w jednej ze stodół zagrody gospodarza Antoniego Dziewulskiego.

Wskutek silnego wiatru ogień przeniósł się na sąsiednią zagrodę Jana Żaka, a potem ogarnął całą wieś.

Zawezwano do pomocy straż ogoniową ochotniczą z Sieradza i Błaszek, lecz z powodu odległości przybyła ona zapóźno i akcja jej ograniczyła się tylko na ratowaniu dobytku.

Ogień strawił 28 domów mieszkalnych oraz 34 zabudowania gospodarskie.

W płomieniach zginęło kilka sztuk bydła, oraz narzędzia gospodarza. Podczas walki z rozszalałym żywiołem uległ ciężkim poparzeniom właściciel Adolf Bieniak, oraz córka wspomnianego Żaka.

Akacja ratunkowa trwała do godz. 4 po południu dnia następnego. Straty są olbrzymie i narazie nie dają się obliczyć.

Bez dachu pozostało kilkadziesiąt rodzin.

Akacją ratunkową dla nich zajęło się okoliczne ziemiaństwo.

Teatry i zabawy.

Dzisiaj, w niedzielę, d. 13 czerwca odbędą się następujące widowiska teatralne i zabawy:

Teatr Polski (Cegielniana 63) o g. 8 po poł. „Noc Świętojańska” A. Stańczyka i o godz. 5 wiecz. „Tamten” G. Zapolskiej.

„Miniature-Nowości” (Cegielniana 34) „Berek Joeselowicz” czyli „Putkownik wojsk polskich”, sztuka historyczna Zenona Parvi'ego.

Park Staszica (Dzielnia 60) Koncert popularno-kompozytorski łódzki orkiestry symfonicznej prof. T. Mazurkiewicza.

Park w Helenowie. Wielka zabawa ogrodowa na korzyść Tow. piel. bied. chorych „Linus Hacholim”: match football'owy, wyscigi cyklistów wiele innych atrakcji. Bilet dla dorosłej osoby służy za wstęp dla 2 dzieci.

Skrzynka do listów

Wielce Szanowny Redaktorze!

Racz nie odmówić mi miejsca w swem poczytnem piśmie na zamieszczenie skreślonych poniżej słów kilkoro w sprawie, interesującej zarówno mnie, jak i cały ogół mieszkańców miasta Łodzi.

Mówiono przed wprowadzeniem w czyn karty chlebowej wszystkim i wszędzie, że chleb, kupowany za okazaniem tej karty będzie kosztował 7, a najwyżej 8 kopiejek za jeden funt. Tymczasem rzeczywistość przekonywa, że to owoze tylko słowa. Dziś piekarze żądają za funt chleba 10, a nawet 12 kop., pomimo, że się okazuje im kartę chlebową i powołuje się na to, że chleba funt winien kosztować 7 kop., jak o tem mówiono na posiedzeniu w K. O. N. P. B.

Dlaczego tak się dzieje? Czy pp. piekarze są w prawie, postępując tak? Odpowiedzią na to pytanie winien się zająć Komitet rozdziału chleba i mąki, gdyż sprawa ta jest niacierpiącą zwłoki. Sprawa, która interesuje cały ogół mieszkańców naszego miasta, nie powinna być lekceważona, ani odkładana ad calendas graecias, albowiem może spowodować mnóstwo smutnych następstw, co wiadomem zapewne jest i pp. z K. rozdziału chleba i mąki.

Jeden z tych, co płać 12 kop. za funt chleba, zamiast 7 kop.

W 7-mio kl. zakładzie naukowym
Janiny Pryssewiczówny
egzaminy dla nowowstępujących rozpoczną się 12 czerwca
Piotrkowska 120. Piotrkowska 120.

1,000,000 sztuk
rosyjskich papierosów
W. D. Stamboli, Teodozja. Oryginalne opakowanie wprost z fabryki po 10, 25 i 100 sztuk. Sprzedaż hurtowa i detaliczna. Widzewska 160, w sklepie. 837-3

Ważne dla aptek i składów aptecznych
Ciechocińskiej (szlam) i ługu. Z warzelnii tamtejszej. Wyłączna sprzedaż u I. Ringarta, ulica Pasaż Szulca № 1 m. 10

WODY MINERALNE
A. TORN Andrzeja 43.

Rosyjskie tytonie, papierosy, machorkę
W. D. Stamboli, Teodozja. Oryginalne opakowanie wprost z fabryki po 10, 25 i 100 sztuk. Sprzedaż hurtowa i detaliczna. Piotrkowska 9. 837-3

Doktor med. Wł. Polakowski
choroby kobiece i Akuszerja, Płacowa 13. Przyjmuje od g. 5-iej do 7-iej.

Prośby
i podania do wszystkich urzędów wykonywa na maszynie S. Szapiro, Piotrkowska № 25. Konsultant prawno-cy. 735-3

Ogłoszenia drobne:
A.A.A. Sprzedam bardzo tańco nie meble z kilku pokoi byle zaraz. Mikołajewska 95 m. 27, front 1 piętro. 887-4

Dwie bryczki, resoreczka kolejno do sprzedania, Ul. Kelbacha 18 Bałuty. 914-2

Damski krawiec z powodu kryzysu, asyję elegancko kostjumy od rb. 5. palto od rb. 4, suknie od rb. 1. Kreślię się z prośbą o robotę. Pracownia E. Rudzkiej, Piotrkowska № 17. 908-2

Kupię kanarka z klatką. Ołerty sub. „Kanarek” w administracji. 914-2

Kupię lombardowe złoto, srebro kupię. Brzezińska № 10 m. 9, od 3-8. 476-31

Kupię lombardowe, drogie kamienie złoto, srebro kupuję. Wolborska 1. Liberman 636-30

Kupuję awity lombardowe, piące dobrze, oraz biżuterje, zegarki, i zęby sztuczne używane. Stary Rynek 6. Kapelus. 501-6

Kilkaset korcy kartofli do sprzedania. Władomość: B. Krajewski, ul. Nawrot № 14. 820-4

Kupię rower używany. Złota № 7. Zirolowski, m. 11. 916-1

Kupuję i sprzedaje rowery maszyn ny do szycia i stara garderoba. Gubernatorska № 35 m. 49. 917-2

Machorkę w najlepszym gatunku kach najtaniej dostać można u A. Minca, Łódź Bzowska № 37.

Wydto zagraniczo № 1 kamień mydło 10,50 funt 35 kop. Machorka funt 1 10 Weintraub Piotrkowska 20. Il brama, II piętro. 849-2

Ważna potrzebna młoda nauczycielka polska z dobrym francuskim Ołerty w „Promieniu” pod „Na wieś” 3

Ważniejsza karta wydana z fabryki Reichmana i Halperta, na imię Józefa Szyposińskiego. 918-1

1.2.3 pokoje Sklep zaraz do wynajęcia Orla 16. 2